

Doc.GA23/LC23/REP/04/tr

KEİPA GENEL KURUL YİRMİ ÜÇÜNCÜ OTURUMU
HUKUKİ VE SİYASİ İŞLER KOMİSYONU

RAPOR*

KEİPA İLE AVRUPA PARLAMETOSU ARASINDAKİ
İŞBİRLİĞİNİN ÇERÇEVESİ

Raportör: Sn. Michael Yemelianov, Komisyon Üyesi, Rusya

---

* 7 Nisan 2004 tarihinde Dures'te yapılan Hukuki ve Siyasi İşler Komisyonu Yirmi Üçüncü Toplantısı'nda ele alınan ve 2 Haziran 2004 tarihinde St. Petersburg'da yapılan Yirmi Üçüncü Genel Kurul Toplantısı'nda kabul edilen metin.

I. GİRİŞ

1. 15 Ekim 2003 tarihinde Rostov-Don şehrinde yapılan toplantıda KEİPA Hukuki ve Siyasi İşler Komisyonu, Avrupa Birliği'nin güney-doğu ve bazı Karadeniz ülkelerini kapsayan genişlemesi bağlamında, Yunan Delegasyonu'nun, Haziran 2003 tarihinde Kişinev'de gerçekleştirilen KEİPA Genel Kurulu'nda, KEİPA ve Avrupa Parlamentosu arasındaki ilişkilerin durumu konusunun incelenmesine ilişkin önerisinin gündeme alınmasının yararlı olabileceğini kararlaştırmıştır.
2. Bununla ilgili olarak ve ayrıca Haziran 2004 tarihinde St. Petersburg'da gerçekleştirilecek KEİPA 23. Genel Kurulu esnasında etraflıca görüşülebilecek bir raporun ve tavsiyenin hazırlanması bağlamında, 7-8 Nisan 2004 tarihleri arasında Tiran'da yapılacak KEİPA Hukuki ve Siyasi İşler Komisyonu 23. Toplantısı'nın Ana Gündem Maddesi olarak "Karadeniz Ekonomik İşbirliği Parlamenter Asamblesi ile Avrupa Parlamentosu arasındaki işbirliğinin çerçevesi" konulu rapor belirlenmiştir.
3. Raporda Bulgaristan, Moldova, Romanya, Türkiye ve Ukrayna ulusal delegasyonlarından alınan bilgilerden istifade edilmiştir. Bunun yanı sıra KEİPA Uluslararası Sekreteryası diğer kaynaklardan da faydalanmıştır.

II. KARADENİZ EKONOMİK İŞBİRLİĞİ PARLAMENTER ASAMBLESİ İLE AVRUPA PARLAMENTOSU ARASINDAKİ İŞBİRLİĞİNİN ÇERÇEVESİ

4. Aşamalı olarak gerçekleşen Avrupa Birliği genişleme süreci şu anda en geniş kapsamlı boyutuna ulaşmış bulunmaktadır. Söz konusu süreç, KEİPA önünde bulunan somut perspektifleri daha önemli kılmakta olup, aynı zamanda ortak gelişmemize katkıda bulunmaktadır. Hukukun üstünlüğü prensibine dayanan ve çağdaş siyasi, sosyo-ekonomik ve idari kurumlara sahip piyasa ekonomisi kuralları ile yönetilen istikrarlı, açık ve çoğulcu demokrasinin kurulması olarak belirlenmiş olan KEİPA üye ülkelerinin hedefleri, ortak Avrupa değerlerine uygundur. Karadeniz ülkeleri, ekonomik yönetim, siyasi kurumların oturtulması ve istikrarlı gelişmenin sağlanması gibi konularda Avrupa Birliği standart ve normlarını esas almaktadır.
5. Avrupa Birliği'nin genişlemesi, Avrupa'da işbirliği modelleri için yeni şartlar ve imkanlar getirmekte olup, daha derin bir bölgesel işbirliği gereksiniminin altını çizmektedir. Genişlemeyi müteakiben, Bulgaristan, Romanya ve Türkiye'nin muhtemel katılımı ile birlikte, AB'nin müstakbel sınırları Karadeniz kıyısının önemli bir kısmını kapsayacaktır. Karadeniz bölgesinin coğrafi yakınlığı ve doğal ve insani kaynak açısından çok zengin bir potansiyele sahip olması, bu bölgede AB'nin ekonomi çıkarlarının ortaya çıkmasını sağlamaktadır. AB'nin doğuya

genişlemesi ve daha sonraki etaplarda komşu ülkeler ve yakın bölgelere yönelik ikili politikaların geliştirilmesi, AB'yi yavaş yavaş Karadeniz bölgesinin işlerine ortak kılacaktır. AB'nin doğuya genişlemesi ve üç Karadeniz ülkesinin birliğe üye olması, Avrupa Birliği'nin Karadeniz bölgesinin hayatında daha etkin bir rol üstleneceği anlamına gelmektedir.

6. Bu bağlamda AB ve KEİ arasında çeşitli alanlarda yapılacak işbirliği, değişik KEİ ülkelerinin AB nezdinde farklı statülere sahip olması, mevcut ikili yükümlülükler, farklı yaklaşımlar, siyasi ve hukuki temeller açısından sorunlu, ama aynı zamanda kaçınılmaz bir mesele olacaktır. AB ile ikili ilişkilerin statüsü olarak KEİ ülkelerini aşağıdaki şekilde ayırabiliriz: Yunanistan – tam AB üyesi, Bulgaristan ve Romanya Avrupa anlaşmalarına sahip olup katılım görüşmeleri süreci içinde bulunmaktadır, Türkiye ortaklık anlaşmasına sahip olup aday statüsünde bulunmaktadır, Arnavutluk istikrar ve ortaklık anlaşmalarında yer almaktadır ve diğer Balkan ülkeleriyle birlikte ileride AB'ne aday olacaktır (KEİ'ye üye olacak Makedonya ve Sırbistan ve Karadağ dahil), Ermenistan, Azerbaycan, Gürcistan, Moldova, Rusya ve Ukrayna AB ile ortaklık ve işbirliği anlaşmalarına sahiptirler.
7. Avrupa Komisyonu'nun "Daha Geniş bir Avrupa – Komşuluk: Doğulu ve Güneyli Komşularımızla olan İlişkilerin Yeni Çerçevesi" konulu beyanatında şöyle deniyor: "Avrupa Birliği, yakın ve barışçıl ilişkileri olanlar ile birlikte refah ve dostane komşuluk bölgesinin geliştirilmesini amaçlamaktadır". Söz konusu beyanatta diğer hususun da altı çizilmektedir: "Önümüzdeki on yılda ve daha ileride Avrupa Birliği'nin kendi vatandaşları için sağlam, istikrarlı ve sürdürülebilir gelişmeyi sağlama çabaları komşularla yakın işbirliğine duyulan ilgiden ayırt edilmeyecektir". Böyle bir politikanın geliştirilmesi genişleme sürecinin mantıksal sonucu olup söz konusu süreç hakkında adı geçen beyanatta aşağıdaki ifadeler söylenmektedir: "Söz konusu süreç Rusya, batıdaki yeni bağımsız devletler ve güney Akdeniz ülkeleri gibi Birliğin kara ve deniz sınırları dışında kalan ve 385 milyonluk nüfusa sahip olan ülkelerle yakınlaşma çabalarına yeni ivme kazandırmaktadır".
8. Komisyonumuzun bir önceki raporunda aşağıdaki hususlara dikkat çekilmiştir: "Yeni komşuluk kavramı ve mevcut bölgesel teşebbüsler farklı KEİ üye – ülkelere yönelik stratejinin geliştirilmesini ön görmekle birlikte, KEİ bölgesi AB tarafından bu örgütün bölgesel önceliklerinin değerlendirme amacı olarak genel olarak ele alınmamaktadır. Sadece coğrafi açıdan Karadeniz bölgesi AB'nin komşu bölgelerdeki bölgesel işbirliği inisiyatif ve programlar zincirinin mevcut olmayan halkasıdır".*

---

* 9 Aralık 2003'de Bükreş'te yapılan Yirmiikinci Genel Kurul Toplantısı'nda kabul edilen "Avrupa Birliği'nin genişlemesi bağlamında Karadeniz Bölgesi" konulu Hukuki ve Siyasi İşler Komisyonu Raporu (Doc.GA22/LC22/REP/03/tr)

9. KEİ ülkelerinin AB'nin genişlemesinden doğabilecek sonuçlar konusunda tam net bir bilgiye sahip olmadıklarının söylenmesi gerçekçi olacaktır. Geniş ölçüde entegre olmuş ekonomik bölgenin kurulmasıyla ortaya çıkacak imtiyaz perspektifleri cazip olmasına rağmen, AB bölgesi, aday ülkeler ve komşu ülkeler arasında sosyo-ekonomik gelişme konusundaki farklılıklar, mevcut belirsizlikten dolayı ortaya çıkmış olan haklı endişelere yol açabilir. Mesela, hiç kimse şu anda genişlemiş olan AB'ye doğru yönelmenin, yeni atılımın itici gücü mü, yoksa bölge ülkelerin sosyo-ekonomik gelişmeleri arasında git gide belirginleşen farkın bir unsuru mu olacağından emin olmamaktadır.
10. Bu yüzden ve ayrıca yeni sınırlarda gereken işbirliğinin sağlanması amacıyla AB, katılım görüşmelerinin yanı sıra kendi bölgesel politikalarına daha fazla ilgi göstermelidir. Bölgesel işbirliğinin ve karşılıklı anlayışın perçinleştirilmesi, AB ve komşu ülkeler arasındaki siyasi ve ekonomik işbirliğinin istikrarlılığına olumlu katkı sağlayabilir ve zaman içinde bölgesel eşitsizliği azaltabilir. İlişkilerin tümünün Karadeniz bölgesiyle gelişmesinden dolayı siyasi diyalogun başlatılması için ortak hareketlerin sağlanması yollarını incelemek gerekmektedir. Bu açıdan parlamentolar arası düzeyde işbirliğinin geliştirilmesi çok faydalı olabilecektir.
11. Toplumun beklentilerini değerlendirebilecek ve vatandaşlar ve entegrasyon süreçlerinde kilit rol oynayanlar arasında birleştirici bir halka olarak görev yapabilecek kurumlar içinde her halde en büyük yetkilere parlamentolar veya parlamenter teşkilatlar sahiptir. İlgili ulusal toplumların özelliklerini düşünerek ve yasama organlarının bölgesel işbirliğinin gelişmesi ve güçlenmesindeki rolünü göz önünde bulundurarak, parlamenter sistemi ve siyasi boyutu genişletmek gerekmektedir. Ulusal parlamentolar ve bölgesel parlamenter örgütler bölgedeki ve bölge dışındaki meslektaşlarla daha etkin işbirliği yapan ilgili parlamento ve parlamenterler sayesinde kurulan sağlam ilişkiler kanalıyla parlamenter diplomasisinden daha yoğun şekilde faydalanmalı ve bunun için gereken toplumsal desteği elde etmelidirler.
12. AB genişlemesinden bahsederken Avrupa Parlamentosu'nun, daha güçlü ve genişletilmiş bir Avrupa Birliği'nin kurulmasına yönelik stratejinin oluşturulmasına yaptığı katkının altını çizmek gerekmektedir. Avrupa Parlamentosu gelişme sürecinin esnek tutulabilmesi kavramını öne sürerek görüşme sürecine önemli katkıda bulunmuştur. Görüşmelerin yoğunlaşması süresince Avrupa Parlamentosu söz konusu sürecin siyasi alanda sürdürülmesinin denetimine iştirak etmiş ve aday ülkelerin pratikte Avrupa yasama akitlerinin gerçekleştirme kabiliyetlerini takip altına almıştır. Avrupa Parlamentosu, Avrupa Konvansiyonu'nun Avrupa Anayasası Antlaşması Taslağı'nın tamamlanması ile ilgili

çalışmalarında ve komşu alanlar ve komşu ülkeler ile ilgili yaklaşımların ve politikalarının görüşülmesi ve hazırlanmasında kilit rol oynamıştır.

13. Ulusal Parlamentolar AB norm, standart, ilke, siyaset ve uygulamalarının geliştirilmesi ve yerleştirilmesi ile ilgili yükümlüklerinin hayata geçirilmesi için elinden geleni esirgememelidirler ve bu sayede Karadeniz halklarının barış ve refah içinde yaşamalarını ve ortak Avrupa alanına entegrasyonlarını sağlamalıdır. Bu bağlamda, toplumların karşısında duran ortak hedef ve problemlerin çözülmesi için gereken bir nevi etkin bir mekanizma olarak kabul edilen uluslararası parlamenter etkinliklere katılan parlamenterlerin ve parlamenter asamblelerin rolü artmaktadır. KEİPA'ya üye parlamentolar arasındaki ikili temaslar ve işbirliği, ayrıca parlamentolar arası ortaklıklar ortak politikaların oluşmasına ve demokratik ilkelerin sağlanmasına büyük katkılarda bulunmaktadır.
14. KEİ üye ülkeleri ulusal parlamentoları ve Avrupa Parlamentosu arasındaki işbirliği, üye ülkeler ve AB üyesi olmayan ülkeler için özellikle hazırlanan çeşitli işbirliği formatlarında etkin şekilde gelişmektedir. Avrupa Parlamentosu komiteleri ve AB'ye üye devletlerin ulusal parlamentolarındaki (Yunanistan Parlamentosu dahil) benzer komiteler arasındaki görüşmelerin sayısı artmıştır. Bununla birlikte pek çok ulusal parlamentonun isteğine göre bu tür görüşmelerin formatları daha etkin bir koordinasyonun ortaya çıkması ve görüşülebilecek konuların daha somut hale getirilmesi sayesinde daha etkin hale getirilerek yeniden gözden geçirilmelidir.
15. AB'ye üye olmayan ülkeler ile temaslar konusunda Avrupa Parlamentosu, geniş işbirliğine dayanan diğer modelleri uygulamaktadır. Bulgaristan, Romanya ve Türkiye ile kurulmuş olan ortak parlamentolar arası komiteler, AB ve söz konusu aday ülkeler arasında gerçekleşen siyasi diyalog yapısının ayrılmaz bir parçası olup, AB'ye üyelik açısından önemli siyasi öncelikleri, problemleri, idari meseleleri, sosyal durumları, çevre sorunlarını, AB genişleme ve anayasal süreçlerini tartışmaktadırlar.
16. Ermenistan, Azerbaycan, Gürcistan, Moldova, Rusya, Ukrayna dahil olmak üzere AB'nin ortaklık ve işbirliği anlaşmaları imzaladığı ülkelerle geliştirdiği parlamentolar arası işbirliği biçimleri, parlamentolararası işbirliği komiteleri kanalıyla hayata geçirilmektedir. Söz konusu komiteler esas amaçları olarak yukarıda adı geçen anlaşmaların uygulanmasını takip etmekle birlikte bölgesel işbirliği, uluslararası ilişkiler, sosyo-ekonomik reformlar, demokratikleşme, ulaşım ve enerji, uluslar arası siyasi durum, bölgesel çatışmalar, Avro-Atlantik yapılar gibi ortak ilgi alanı olan konuların tartışılması için açık bir forum teşkil etmektedirler.

17. Arnavutluk ile ilişkiler Güney-Doğu Avrupa ile ilgilenen parlamentolararası delegasyonun faaliyet alanına girmektedir. Söz konusu delegasyon, Avrupa'nın beş Güney-Doğu ülkesini kapsamakta olup, demokratik gelişme, ekonomik, idari ve yargısal reformlar, kanunların üstünlüğü, yasadışı göç, istikrar ve güvenlik gibi konuları ele almaktadır.
18. Avrupa Parlamentosu ve KEİ üye ülkeleri ulusal parlamentoları temsilcileri arasında bölgedeki önceliklerin hayata geçirilmesi ve belirlenmesi konusunda birikimleri paylaşmak için yapılan görüşmelerin düzenli şekilde gerçekleşmesi ile birlikte, KEİPA'nın kuruluşundan itibaren Avrupa Parlamentosu nezdinde gözlemci statüsüne sahip olmasına rağmen, KEİPA ve Avrupa Parlamentosu arasındaki ilişkiler son zamanlara kadar etkin değildi.
19. Avrupa Parlamentosu temsilcileri KEİPA genel kurullarına Haziran 2000 tarihinde Tiran'da yapılan KEİPA Genel Kurulu'ndan itibaren katılmaya başlamışlardır.
20. Mart 2002 tarihinde o dönemdeki KEİPA Başkanı, Gürcistan Meclis Başkanı Sn. Nino Burcanadze başkanlığında üst düzey bir KEİPA Heyeti, Avrupa Parlamentosu'nu ziyaret ederek Avrupa Parlamentosu Başkanı Patrik Koks, Avrupa Parlamentosu Genel Sekreteri Culian Pristli ve KEİ bölgesindeki ulusal parlamentolarla ilişkilerin geliştirilmesinden sorumlu Avrupa Parlamentosu üyeleriyle, KEİPA ve Avrupa Parlamentosu arasında organizasyonel ve hukuksal baza dayanan daimi bir kurum oluşturulmasının imkanlarını görüştü. Görüşmeler esnasında taraflar Avrupa Parlamentosu ve KEİPA arasındaki işbirliğinin sadece iki Asamble açısından değil, hükümetler arası işbirliği açısından da çok faydalı olacağı kanaatine varmışlardır. Avrupa Parlamentosu, KEİPA ve Avrupa Parlamentosu arasında organizasyonel ve hukuksal baza dayanan daimi bir kurum oluşturulması fikrini, KEİPA ve Avrupa Parlamentosu arasında kurulan işbirliği için sağlam bir zemin oluşturacak olmasından dolayı destekledi ve AB ve KEİ'ye aynı zamanda üye olan tek ülke olan Yunanistan'ın rolünü vurguladı.
21. Şubat 2003 tarihinde Avrupa Parlamentosu ile ortaklaşa yapılan Dünya Ticaret Örgütü Konferansı vesilesiyle KEİPA temsilcileri Avrupa Parlamentosu Başkan Yardımcısı Renzo İmbeni ile görüşerek KEİPA ve Avrupa Parlamentosu arasında ilerideki işbirliğinin çerçevelerini ele aldılar. Görüşme esnasında Avrupa Parlamentosu bilgi ve birikimlerinin KEİPA için faydalı olacağını ve daha sık şekilde yapılacak temaların parlamenter ve bürokrat düzeylerinde daha iyi işbirliğinin kurulmasına giden bir yol olacağını altını çizmişlerdir. Bununla ilgili olarak Renzo İmbeni, Avrupa Parlamentosu'ndaki komite, siyasi grup ve sekreteryaya faaliyetlerini daha yakından öğrenmek için Avrupa Parlamentosu

nezdinde staj programlarının ve çalışma ziyaretlerinin düzenlenmesi ile ilgili imkanların ele alınmasını teklif etti.

22. KEİPA temsilcileri, Mayıs 2003 tarihinde Avrupa Parlamentosu'na bir kez daha ziyarette bulundular. Bu ziyaret çerçevesinde yapılan görüşme esnasında Sn. İmbeni'ye, KEİPA'yı, Avrupa Parlamentosu'nun ulusal parlamentolarla yaptığı çalışmalar ile ilgili birikimlerinden faydalanma konusunun ilgilendirdiği iletildi. Taraflar KEİPA ve Avrupa Parlamentosu arasında belirli bir programa dayanan çok yönlü işbirliğinin yapılması gerektiği konusunda mutabakat sağlayarak, söz konusu işbirliği çerçevesinde bilgi değişimi, karşılıklı olarak toplantılara katılım, parlamenterlerinin Avrupa Parlamentosuna öğrenim ağırlıklı ziyaretleri, KEİPA Uluslararası Sekreteryası ve KEİPA üye ülkeleri ulusal parlamentoları sekreteryası çalışanları için Avrupa Parlamentosunda staj programlarının yapılabileceği konularında da görüş birliğine vardılar. Ayrıca görüşme esnasında Sn. İmbeni, KEİPA'ya, Avrupa Komisyonu'nun Avrupa Konseyine ve Avrupa Parlamentosuna gönderdiği "Daha Geniş bir Avrupa – Komşuluk: Doğulu ve Güneyli Komşularımızla Olan İlişkilerin Yeni Çerçevesi" konulu beyanatın görüşülmesini ve konuyla ilgili Avrupa Parlamentosu dokümanlarına yansıtılabilecek KEİPA görüşünün belirlenmesini teklif etti.
23. KEİPA söz konusu beyanatu 2003 son bahar komite toplantılarında ve 8-10 Aralık 2003 tarihleri arasında Bükreş'te yapılmış olan Genel Kurulu'nda tartıştı ve konuyla ilgili görüşünü Avrupa Parlamentosuna göndererek yakın gelecekte 28 üyeden oluşan AB'de 4 KEİPA üyesinin de bulunacağını vurguladı (Yunanistan, Bulgaristan, Romanya ve Türkiye). Bu ülkeler AB ve KEİ arasında çok önemli bir köprü vazifesi oynayabileceklerdir. Genel olarak Karadeniz bölgesi ileride Avrupa Birliği'nin sadece komşusu değil, bir parçası olacaktır. Ayrıca Avrupa Parlamentosuna iletilen görüşte AB genişlemesinin Avrupa'da yeni ayırım sınırlarının ortaya çıkmasına neden olmamasının önemi vurgulandı. Bununla birlikte AB'nin Karadeniz bölgesine yönelik politikaları çerçevesinde "Karadeniz boyutunun" geliştirilmesi konusunu ele alabileceği beyanının yapılabileceğinin de altı çizilmektedir.
24. Avrupa Parlamentosu temsilcilerinin KEİPA toplantılarına düzenli şekilde katılmaları, KEİPA ve AP resmi temsilcileri arasında yapılan görüşmelerdeki üst düzeyli çeşitli konuları içeren diyaloglar, pek çok konular ile ilgili etkin görüş alış veriş, işbirliğinin çerçevesini oluşturmaktadır. Avrupa Parlamentosu ve KEİPA parlamenterleri iki parlamenter kuruluş arasındaki ilişkilerin sağlamlaştırılmasının, işbirliğinin geliştirilmesinin ve temasların sıklaştırılmasının yollarını görüşmektedirler.

25. Sekreteryalar düzeyinde gerçekleşen işbirliği, diyalogu ve pratik işbirliğini derinleştirmektedir. KEİPA Uluslararası Sekreteryası çalışanları, Avrupa Parlamentosu Sekreteryası'ndaki ulusal parlamentolar ve parlamentolar arası Asamblelerle ilişkilerin geliştirilmesinden sorumlu meslektaşlarıyla daimi zeminde işbirliği yapmaktadırlar.
26. Ancak, ilişkilerin daha koordineli şekilde yürütülmesi ve daha etkin hale getirilmesi için bölgesel boyuttaki siyasi işbirliğine ve bölgesel yaklaşımın vereceği avantajlara daha büyük önem vermek gerekmektedir. Karadeniz bölgesine yönelik bölgesel yaklaşım konseptinin geliştirilmesinin, bölgesel siyasi işbirliği çerçevesinde gerçekleştirilen sağlam ikili ilişkiler kanalıyla desteklenmesi ve derinleştirilmesi gerekmektedir. KEİPA ve KEİPA'ya üye ulusal parlamentoların Avrupa Parlamentosu ile aktif işbirliği, şüphesiz KEİPA ve Avrupa Parlamentosu ve ayrıca KEİ ve AB arasındaki işbirliğinin sağlamlaştırılmasına yönelik ortak çaba ve etkinliklere daha yapıcı bir katkı sağlayacaktır.
27. Komisyon'un 22. Toplantısı'nda ele alınmış olan ve AB genişleme sürecinde Karadeniz bölgesinin rolüne ilişkin raporda gösterildiği gibi, AB'nin, Karadeniz bölgesinin tümüne yönelik programlı bir yaklaşım hazırlaması gerekmektedir. Bu bağlamda Kuzey Boyut modeli Avrupa'nın diğer bölgelerinde uygulanabilecek başarılı bir örnek oluşturmaktadır. Söz konusu model, 11 KEİ üye ülkesinden dördünün AB üyesi olacağını göz önünde bulundurarak AB ve KEİ arasında birleştirici halka rolünü üstlenen diyalog ve işbirliğinin dinamik çerçevelerini oluşturabilir. Böylece Karadeniz bölgesindeki ülkelerle geliştirilen ve anlaşmalara dayanan işbirliğinin çok taraflı ağı ve her Karadeniz ülkesinin farklı durumda olması, AB'nin komşu bölgeye yönelik kapsamlı yaklaşımını sağlamlaştıran bütünlük içinde yürütülen AB politikası çerçevesinde ele alınabilir. AB'nin tüm ilgili stratejilerinin ve araçlarının AB genişlemesi çerçevesinde kullanılması gittikçe daha büyük önem arz etmektedir.
28. Bu bağlamda 1999 yılında hazırlanan "KEİ ve AB Arasında İşbirliği Platformu" ve 18 Nisan 2003 tarihinde Erivan'da yapılan KEİ Dışişleri Bakanları Konseyi toplantısında kabul edilen kararlar çerçevesinde KEİ ve AB arasında daha yakın temas ve işbirliğinin gerçekleştirilmesi için hükümetler arası düzeyde somut adımlar atılmıştır. Bundan hareketle KEİ Örgütsel İşler Çalışma Grubu, AB ve KEİ arasındaki işbirliğinin durumuna ve perspektiflerine ilişkin bir analitik doküman hazırlamıştır. Değişen şartlara ayak uyduran ve somut sonuçların elde edilmesine yönelik KEİ, ortaya çıkan meseleleri göğüslemek durumunda olacaktır ve AB'ye işbirliği araç ve mekanizmalarından faydalanmayı teklif ederek, kavramsal dokümanın hazırlanması ile birlikte KEİ'ye yönelik bölgesel stratejinin yer alacağı ileriye dönük bir eylem planı çizecektir.

29. Bunun yanı sıra KEİPA ve Avrupa Parlamentosu arasındaki düzenli temas ve diyalogun geliştirilmesi, her iki tarafa KEİ ve AB arasındaki işbirliğinin sağlanmasıyla yönelik eylemlerin belirlenmesiyle ilgili yolların görüşülmesi için imkanlar yaratacaktır. Bununla ilgili Avrupa Parlamentosu ve KEİPA, Avrupa Birliğine, söz konusu birliğin Karadeniz bölgesindeki çıkarları bağlamında AB ve KEİ arasındaki işbirliği konusunu ilerideki toplantılarda gündeme almasını teklif edebilirler.
30. Yukarıda söylenenleri göz önünde bulundurarak KEİPA, Avrupa Parlamentosu ile sağlam işbirliği modeline dayanan daha kapsamlı bir işbirliğine yönelmelidir. Bununla ilgili somut bir adım olarak iki teşkilatın parlamenter kurumları arasındaki işbirliğinin sağlanması ve ana bölgesel problemlerin görüşülmesine yardımcı olarak karşılıklı şekilde ilgi çeken konularda işbirliğine yönelik mevcut içtüzükler çerçevesinde ikili işbirliğinin geliştirilmesi ele alınabilecektir.
31. İki teşkilat arasında sağlanan temaslar, karşılıklı olarak toplantılara katılım kanalıyla bir birini tamamlayan işbirliğinin etkin bir şekilde yürütülmesine yardımcı olabilecektir. Söz konusu toplantılarda iki teşkilatın yetkileri çerçevesinde yapılan etkinlikler ve birikimler görüşülmektedir ve parlamenterler arasında tüm Avrupa ailesinin refahı namına yürütülen işbirliğinin değişik alanlarındaki ortak çabalarının hayata geçirilmesi için daha yakın bir işbirliği tesis edilmektedir.
32. İki kurum arasındaki ilişkilerin güçlendirilmesi, halk iradesinin bölgesel ve uluslar arası düzeylerde daha net şekilde ifade edilmesine yol açacaktır.
33. İşbirliği çerçeveleri ayrıca iki teşkilatın ilgili komiteleri düzeyinde işbirliğinin yapıcı şekilde yürütülmesini ve somut birikim ve bilgi alanında düzenli karşılıklı danışmaların yapılmasını ve ortak proje ve programların hazırlanmasını gerektirecektir.
34. İki teşkilat arasındaki etkin işbirliği, ortak ilgi alanını kapsayan somut konu veya etkinliklere ilişkin bilgi ve dokümanların değişimi aracılığıyla yürütülen sekreteriyalar arası aktif bir temas ile desteklenecektir.

III. SON NOTLAR

35. KEİ parlamentoları ve parlamenterleri, Karadeniz bölgesinde sürdürülebilir hızlı kalkınmanın sağlanması, güzel bir hayat ortamının oluşturulması ve sosyal refahın geliştirilmesi için tüm potansiyellerinin kullanılması, ülke ve toplumların güvenli, istikrarlı eğilim içinde ve demokratik değerleri paylaşarak gelişmesi, bu sayede bölgede parlak bir geleceğin tesis edilmesi ve Avrupa'nın siyasi ve ekonomik gelişmesine katkıda bulunulması konularında hemfikirdirler.

36. Karadeniz bölgesinin geleceği ile ilgili ortak sorumluluk, KEİ ülkelerine aktif bölgesel işbirliğine ve yakın bölgelerle iyi komşuluk ilişkilerinin kurulmasına yönelik ilişkilerin geniş çerçevesini kapsayan ve bu güne kadar görülmemiş olan çok taraflı işbirliğinin geliştirilmesine imkan tanımaktadır.
37. Karadeniz Ekonomik İşbirliği Parlamenter Asamblesi, Avrupa bölgesinin ayrılmaz bir parçası olarak kuruluş tarihinden itibaren Avrupa Parlamentosu ile yakın ve yapıcı bir işbirliğinin yürütülmesinin gerektiğine inanmaktadır. Bu yüzden KEİPA, Avrupa Parlamentosuyla yürütölen ilişkilerin kurumlaşmasına yönelik çabalarını sürdürmeye devam etmelidir.
38. KEİPA, yürüttüğü faaliyetlerinin Avrupa Parlamentosu faaliyetlerini desteklemesinin ve belirli ölçüde tamamlamasının gerektiğine inanmaktadır ve işbirliğinin daimi şekilde yürütölmesinin söz konusu işbirliğini çeşitlendirdiği ve sağlamlaştırdığı kanaatinde-dir.
39. KEİPA Başkanı Özel Temsilcisi'nin Avrupa Parlamentosu resmi temsilcileriyle görüşmesi, belirlenen faaliyet programı çerçevesinde Mayıs 2004 tarihinde gerçekleşecektir. Söz konusu görüşme esnasında KEİPA ve Avrupa Parlamentosu arasındaki işbirliğinin çerçevesi ele alınacaktır.